

**Sodobna
slovenska
proza**

Lucija Mirkac

Hrbet

*Remembra'm d'un' amor de lonh –
Jaufrés Rudèls*

I.

Ne vem, kaj je bil tisti prvi dotik, ki je zarisal stezico na vrh hriba.

Zdelo se je kot vrtenje v krogu in vzpenjajoče in spuščajoče se popotovanje med vretenci vse krajših večerov in vse daljših juter, ki so umirjala veter in se usedala na iz dneva v dan bolj enakomerno kapljanje dežnih kapljic. In trenutki molčečega strmenja, nepričakovanega kot spomladansko sneženje, so bili v resnici le trenutek, ki se razblini v hipu, ko nekdo, morda čisto nevede, prižge luč, da se zdrzneva in povесim pogled.

Po tistih trenutkih, ujetih v trenutek, bodo dišali redko posejani večeri, ko se bom sprehajala tam mimo in se spraševala, ali nisi morebiti še vedno tam nekje, skrit za stenami in hodniki, ki jih s pogledom ne morem predreti, a vendar nekaj je, nasmešek, ki spreleti obraz, *remembra'm d'un' amor de lonh*, kaj je in kaj ni ... in vendar ... si ...?

II.

Ne vem, kaj je bil tisti prvi dotik, ki je zarisal stezico na vrh hriba. Eden tistih prvih, redkih dotikov, ki ostanejo, čeprav se lomijo nohti in lušči koža, prvič, drugič, tretjič, na stotine levov sem pustila za sabo, premehkih in pretrdih, pretesnih in preohlapnih, sprašujem se, kaj je tisto, kar koži daje življenje, ko prsti sanjajo dotike po globoko razbrazdanem svetu, ki zdaj je in zdaj ni ... In vendar se ne spomnim, kateri izmed njih bi lahko bil ta, ki je v nekakšnem čudnem polsnu prvi zarisal poteze neznanega obraza in ni obmolknil niti v trenutku, ko so se ramena napela in se je hrbet dvignil, enkrat, dvakrat, trikrat. Nobene epifanije ni bilo, nobenega trenutka hipnega razsvetljenja, ki bi steklo v zenice in tam obstalo. In v resnici ne vem, iz česa je zrasla tista prva pot, ki se je spustila po tvojem hrbtu, kaj je tisto, kar te je prignalo po stopnicah do moje prašne kamre, po sončnem zahodu ovite v poltemo, ne vem, ali si pričakoval tišino, ki te je srečala, in vendar si prišel, mehko dihanje toplote, čuden magnet, kot plošča akacijevga lesa, rumenkasto razgretga od sonca – nisem videla tvojega obraza, ležal si tako, da si mi obračal hrbet, ampak če sem zamižala, sem lahko še vedno videla tvoj pogled, zadnje utrinjanje ur, ki so odtekle; tisti dan si se sklanjal k zemlji in kri ti je krožila po žilah vse do rjavo utrujenih lic, ki jih je nemara vleklo na smeh, nemara pa se mi je tako samo zdelo.

Ne vem, kaj je bilo tisto, kar te je prignalo, ampak ugnezdil si se v poltemo vse bolj nezanesljivega brlenja žarnice in sva preprosto bila, tvoj hrbet in jaz, itinerarij po razbrazdani koži (iti, zaviti, se vrniti), ne vem, ne vem, kaj je bil tisti prvi dotik, a je ostal in vlekel kot magnet, privla bi se bliže in še bliže, prvič si bil tam, jasno in otipljivo, ne kot večerni vetrc, ki se poigra z lasmi in ponikne nazaj v jame pod mehko pobeljeno gmoto gorske stene, bil si in sem bila – in bila je pot, vse bolj jasna in otipljiva se je razpirala pred mojimi očmi, itinerarij po široko razprtem hrbtu, po ostankih rumeno prekrvavljenih kril, ki jih je ugrabil dan.

III.

Ves dan po tistem sem samo sedela in poslušala. Niti veter ni vedel, ali bi pihal ali obstal, še postovke so se skrile in le redke zaplate snega so tisto jutro zatrepetale izza megle in že v naslednjem trenutku spet poniknile v območje nevidnega. Ne vem, kaj je bil tisti prvi dotik, ki je zarisal stezico

na vrh hriba, dotik, ki v resnici ni bil dotik, ampak beseda, mimobežna in hlapljiva in vendar zasidrana globlje kot korenine osata, preden so njive zrele za setev ... Ker globoko v sebi vem, da tisto, kar te je prignalo, ni beseda in ni dotik, je oboje v enem in obenem – polzenje pogleda, skritega v izrečenem, in dotik prsta, zavitega v neizrečeno.

IV.

Včasih ponoči še vedno vidim tvoj hrbet. Deset centimetrov zraka je med nama, deset centimetrov prahu, ki se poseda v razelektrenem ozračju. In samo sem in gledam, strah, da bi te zbudila, mi veže prste, nekaj strupenega je v njih, kot v zlato rumenih glavicah ripeče zlatice, ki se odsotno pozibava nad zorano njivo, ko jo v poznopopoldanskih večerih spreletavajo postovke. Bi tudi ti ...?

Ker letni časi se menjavajo, oranju sledi setev in setev se pod razbeljeno pobeljenostjo gorske gmote počasi izvija v rast, ripeča zlatica trepeta v vetru, prvič, drugič, poslednjič, mehki vonj sena in gosti vonj otave in ti prihajaš in odhajaš, jabolka se kotalijo, prvič, drugič, poslednjič ...

In včasih ponoči, ko takole leživa, s prsti prelistavam zrak med nama. Rada imam tvoj hrbet, domač mi postaja in zame je to dovolj – da vem, da si tam, da deset centimetrov proč dihaš svoj zrak, nobene nepotrebne besede, nobenega nepotrebne dotika, kot osat si se zaril v mehko zorano globino zaprašene kamre. In vendar ostaja strah, da bi zaspala. Da bi pozabila in ti obrnila hrbet. Strah, da bi, če bi bil nenadoma ti tisti, ki strmi v moj hrbet, ki z utrujenimi prsti riše črte po njem, izginil. Bojim se, da bi se iz zvonika po temi spustile postovke, ki jih že tako dolgo nisem videla, ki se že tako dolgo skrivajo, bojim se, da v resnici lebdiyo nekje visoko nad rumenimi travniki, onkraj območja vidnega, in čakajo, da zaprem oči. Da te zjutraj, ko bom prvič zamežikala v prebujajočo se svetlobo, ne bo več – da te bo odnesel veter, moj tihi in pritajeni spremljevalec, skrit na skrajnih robovih vzhajajoče noči.

IV.

In ko se zjutraj zbujam, te ni več. Tiho vstajam in odgrinjam zavese in se ne sprašujem, kdo je za tabo zaklenil vrata.

Tiste dni se ne češem. Hodim po njivi in zalivam vrt, pobiram jabolka in trgam zelišča. Vstopam v vonj kopriv in posedam pod belimi sestrinimi pobojji in šele zvečer, ko zahaja sonce, se spustim nad tipke. Črički utripajo in veter se oglaš, nekje v daljavi, tiho vrši skozi gosto listje sadovnjaka, veje vzdrgetavajo in jaz tipkam, v poltemi, bojim se prižgati luč, ki bi razblinila napenjanje niti, in tako z nohti, prevečkrat prelevljenimi, da bi znali obdržati svet, drsim po tipkovnici, čez rob monitorja zrem v oblačno nočno nebo in sanjam hrbet, ki ga ni.

In se ne sprašujem, zakaj te ni za mano, ko izginjam v svoj atelje, ko tiho zapiram vrata kamrice in se v mislih potapljam v tvoj hrbet, topel in iz leta v leto bolj razbrazdan od vetra. Nekoč si bil in boš še, vem, da boš, strah pride in gre, kot pride in gre prvi spomladanski veter nad nezorano njivo. In mogoče v resnici si. A se ne obračam. Ker mogoče si tam, tih in skrit za mojim hrbtom, v molk potopljena Evridika, ki te lahko razblini že en sam dotik zenic na robovih mojega podzemlja.